

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 1(7), 2021

Мукачево

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 13 від 22.04.2021 р.)

Головний редактор:

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор, перший проректор, Мукачівський державний університет

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар:

Бабіля Марина Василівна, Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабачій Василь Миколайович - к. ф-м. н., доцент, завідувач кафедри машинобудування, природничих дисциплін та інформаційних технологій;

Качур Мирослава Михайлівна – к. пед. н., доцент кафедри теорії і методики музичної освіти;

Кобаль Василь Іванович - к. пед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., професор, академік Української технологічної академії (м. Київ), завідувач кафедри легкої промисловості і професійної освіти;

Корнієнко Інокентій Олексійович – к. психол. н., доцент кафедри психології;

Лужанська Тетяна Юріївна – к. географічних наук, доцент, декан факультету туризму та готельно-ресторанного бізнесу;

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., доцент, завідувач кафедри суспільних дисциплін та фізичної культури;

Мілашовська Ольга Іванівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи;

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н., доцент, декан гуманітарного факультету;

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва;

Прокопович Лідія Сигізмундівна – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту та управління економічними процесами;

Реслер Марина Василівна - д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії;

Стегней Маріанна Іванівна - д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів;

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри англійської філології та методики викладання іноземних мов;

Товканець Ганна Василівна - д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти;

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти;

Черепаня Наталія Іванівна – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти;

Черничко Тетяна Вікторівна - д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

Немеш А. І., Кузьма-Качур М. І. КРАЄЗНАВЧИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	89
Петях В. І., Томашевська М. О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	95
Піпчак С. Н., Фенчак Л. М. ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ.....	98
Поп В. В., Попович О. М. РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	103
Попович М. В., Розман І. І. ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У 8-МУ КЛАСІ.....	109
Попович А. М., Розман І. І. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	112
Попович О. М., Іванчо М. О. РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	116
Роман В. В., Брижак Н. Ю. СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ «КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД», «КОМПЕТЕНТНІСТЬ», «КОМПЕТЕНЦІЯ» У СУЧАСНІЙ ОСВІТНІЙ ПАРАДИГМІ.....	123
Симонян В. В. АНАЛІЗ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНОГО ТА ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ В КОНТЕКСТІ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	127

Отже, особливості викладання зарубіжної літератури пов'язані з тематично-жанровими особливостями програмового матеріалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Батракова С.Н. Педагогическое общение как диалог в культуре / С.Н. Батракова // Педагогика. – 2002. – № 4.
2. Лосев І.В. Історія і теорія світової культури: Європейський контекст / І.В. Лосев. – К. – 250 с.
3. Врубель Михаил. Альбом / Михаил Врубель. – Л.: «Аврора», 1989. – 262 с.
4. Навчальні програми. Література для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>.
5. Хейзинга И. Осень Средневековья / И. Хейзинга. – М., 1988. – 300 с.

УДК 37.015.31:7]:37.016:821(100)(045)

Попович А.М.

студентка 2 курсу спеціальність

014 Середня освіта (Мова і література (англійська)),

Мукачівський державний університет

Розман І.І.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Мукачівський державний університет

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У статті розглянуто питання художньо-естетичного розвитку учнів на уроках зарубіжної літератури. Продемонстровано певну специфіку в сприйнятті школярами молодших класів текстів зарубіжної літератури. Зосереджена увага на художньому відображенні дійсності в свідомості і почуттях людини.

Ключові слова: моральне виховання, розвиток здібностей, естетична культура.

The article deals with the issues of artistic and aesthetic development of students in foreign literature lessons. Certain specifics in the perception of texts of

foreign literature by Primary School students are demonstrated. Attention is focused on the artistic reflection of reality in the consciousness and feelings of a person.

Key words: *moral education, ability Development, aesthetic culture.*

Останнім часом в педагогіці зросла увага до проблем естетичного виховання як найважливішого засобу формування ставлення до дійсності, засобу морального і розумового виховання, тобто як засобу формування всебічно розвиненої, духовно багаті особистості. При цьому формувати особистість і естетичну культуру, – надзвичайно важлива задача, – як відзначають багато письменників, педагогів, діячів культури.

Обговорюючи питання художньо-естетичного розвитку учнів, сучасні педагоги враховують вимоги нового стандарту не тільки до предметних знань і вмінь, а й до універсальних навчальних дій, а так само особистісний аспект результатів навчання [3].

У статті ми звернемо увагу на певну специфіку в сприйнятті школярами молодших класів текстів зарубіжної літератури.

Учень, який отримує на першому щаблі систематичної освіти духовно-моральні, художні та естетичні уявлення, навіть якщо він потім не стане музикантом, художником, літератором, – на все життя набуває гнучкість мислення, відкритість світу прекрасного, доброти, сприйнятливості до моральних і художніх цінностей [2, с. 200-205].

А починається прищеплення художнього та естетичного смаку з перших уроків літератури. Сприйняття живопису, художніх творів, музики, історії, – це праця, яка вимагає певних зусиль з боку учнів під керівництвом вчителя-філолога. Творчий і зацікавлений в такому розвитку наставник, може знайти різні можливості естетичного виховання учнів, не обмежуючись рамками програмового матеріалу.

Акцентуючи свою увагу на семантичному значенні терміну «морально-етичне виховання», ми розуміємо, що це – тісний взаємозв'язок сім'ї та школи у формуванні моральності, стійкості поглядів навичок та звичок у поведінці, які опираються на принципи моралі, поваги один до одного, взаєморозуміння, гуманістичних та справедливих відносин, відповідальності, честі та совісті.

В літературі все прекрасне пов'язане з мистецтвом, з художнім відображенням дійсності в свідомості і почуттях людини, з його здатністю розуміти його, слідувати йому в житті і творити його. У цьому сенсі сутність морально-етичного виховання полягає в організації діяльності учнів, спрямованої на формування у них здібностей повноцінного сприйняття і правильного розуміння прекрасного у мистецтві і житті, на вироблення етичних

понять, смаків та ідеалів, а так само розвиток творчих задатків і обдарувань в області гуманізації стосунків [3, с. 70-90].

Істотним для розуміння особливостей сприймання учнями творів зарубіжної літератури нам представляється розгляд непрояснених до цього часу питань: іманентні складності та об'єктивність у сприйнятті літератури, обмеженість сприйняття її учнями, активний і пасивний характер сприйняття і зв'язок його з життєвою позицією школярів, спрямованість, інтенсивність і змістовність в стихійному сприйнятті зарубіжної літератури школярами, психологічні типи сприйняття творів зарубіжної класики в залежності від емоційного та інтелектуального підходів, моральні аспекти сприйняття і типи підсумкових уявлень учнів про твори художньої літератури, нарешті, мотиви звернення школярів до явищ класики і можлива їх еволюція в результаті цілеспрямованого педагогічного впливу, стихійне сприйняття учнями порівнянних явищ літератури [4, с. 320].

Ґрунтуючись на загальних психологічних закономірностях сприйняття художнього твору і підключаючи дані дослідно-експериментальної роботи, спробуємо уявити собі можливості і труднощі сприйняття учнями художніх творів зарубіжних письменників, а також самостійного, педагогічно непередбаченого співвіднесення учнями порівнянних літературних явищ. Наголошуючи на труднощах сприйняття учнями художніх творів зарубіжних письменників, хотілося б зауважити, що принципової відмінності в сприйнятті художнього твору конкретної національної літератури немає, так як в основі освоєння літературного твору лежать загальні закони художнього сприйняття мистецтва слова [3, с. 75].

Близькість і схожість в сприйнятті художніх творів літератури виявляються в цьому випадку важливим аргументом на користь взаємопов'язаного вивчення творів зарубіжної класики.

Проблему морально-етичного виховання школярів на уроках зарубіжної літератури ми вважаємо дуже важливою. Завдання вчителя – захопити школярів кращими творіннями класичної літератури, тим самим показати її багатство, допомогти учням освоїтися в світі мистецтва слова, на прикладі творів великих класиків минулого і сучасності виховувати в дітях кращі моральні якості і прищеплювати естетичний смак. Саме на уроках літератури, в процесі бесіди, виховується в дітях почуття доброти і справедливості, обов'язку і честі, милосердя і гуманізму [2, с. 134].

Мета сучасної освіти і одна з пріоритетних завдань суспільства і держави – виховання морального, відповідального, ініціативного і компетентного громадянина України.

Морально-етичне виховання молоді стає сьогодні актуальним не тільки в педагогічному, а й в соціальному плані. Засвоєння моральних цінностей учням може реалізуватися через бесіди з учителем, перегляд відео і прослуховування аудіо-матеріалів, читання літератури. У будь-якому випадку, учні сприймають інформацію через текст. Під текстом ми розуміємо тут будь-яку інформацію, виражену в понятійній формі. Розуміння ми розглядаємо тут як осягнення сенсу і значення чого-небудь і воно виникло завдяки цьому стану свідомості, що фіксується суб'єктом як впевненість в адекватності відтворених ним уявлень [1].

Вивчаючи зображення гуманності, доброзичливості, тактовності та чуйності у творах Е.Портер «Поліанна», Р.Дал «Чарлі і шоколадна фабрика», М.Твен «Пригоди Тома Соєра», ми звернули увагу на порівняльний метод, який допомагає провести паралель між тематикою і проблематикою зазначених художніх шедеврів.

Шляхом порівняння можна досягти більш глибокого розуміння ідейного змісту роботи і пояснити складні для розуміння інтерпретаційні моменти.

Протягом всієї повісті, ми бачимо, що зовсім самотня, беззахисна і, на погляд оточуючих, очевидно, нещасна дівчинка стикається з труднощами, потрапляє в різні, несподівані для неї ситуації. Це і конфлікти з суворою тіткою, яка взяла Поліанну до себе тільки «з почуття обов'язку», і нерозуміння з боку оточуючих, і багато інших, важко вирішуваних для маленької дівчинки, проблеми [4, с. 117].

Але в кожному розділі книги, ми можемо помітити, що Поліанна незважаючи на те, що самотня, не «падає духом» і не засмучується. Дівчинка завжди справляється з проблемами, які періодично виникають на її шляху. Ми бачимо, що життя Поліанни сповнене випадковостей і непередбачених ситуацій. Воно ніби перевіряє дівчинку на міцність, підносячи різні сюрпризи: спочатку смерть батьків, потім самотність і біль [3].

Аналізуючи твір, та доводячи, на що здатна маленька дівчинка, оповідач показує, що довго її поведінку і характер не розуміють дорослі: дівчинка сама шукає кошти від усіх своїх негараздів, саме для того, щоб стати щасливою і продовжувати жити в цьому місті разом зі своєю тіткою. Засіб, який вона знаходить, – це «гра в радість». Поліанна намагається не забувати, що вона ще дитина, але життя змушує мислити по-іншому [4, с. 465].

Отже, потрібно зазначити, що автор повісті показав нам становлення особистості Поліанни. Дівчинка пройшла досить важку дорогу дитинства, переступила через всі перешкоди, що зустрічаються у неї на шляху. Це був важливий період дитинства, формування особистості, період, який вона з честю пододала і сформувалася як сильний, незалежний ні від кого людини.

Досліджуючи морально-етичне виховання учнів молодших класів на основі творів зарубіжної літератури та тему дитинства, ми проаналізували характер головних героїв творів, позначили коло проблем, виявили роль книги в сучасному суспільстві.

Внаслідок цього, навчилися працювати з першоджерелами, в тому числі з науковими матеріалами, і тепер можемо аналізувати їх; оволоділи методикою поступової, послідовної роботи, що допомогло нам у написанні першої студентської наукової роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. The Catholic Encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.newadvent.org/cathen/01315b.htm>.
2. Кожуховская Л.С. Психология для всех / Л.С. Кожуховская, Н.В. Масюкевич М.: Современная школа, 2007. – 270 с.
3. Лейзеров Н. Л. Виды эстетической деятельности / Н. Л. Лейзеров. – М., 2003. – 340 с.
4. Таборідзе М. Д. Естетичне виховання школярів / М. Д. Таборідзе. – М., 1990. – 540 с.

УДК 373.2.091.113:[37.015.31:316.613:316.77](045)

Попович О. М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

Іванчо М. О.

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто основні риси комунікативної культури та особливості її формування в процесі професійної підготовки керівника закладу дошкільної освіти, що відображають його управлінський потенціал, основні комунікативні компетентності.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>